

Kateřina Vodičková, Monasticismus u Martina Luthera a některé jeho ohlasy v dějinách protestantismu. Diplomová práce, Katedra psychosociálních studií HTF UK, Praha, 89 s.

Autorka posuzované práce si jako téma zvolila Lutherův vztah k monasticismu a jeho ohlasy v dějinách protestantismu. Jak uvádí ve svém úvodu, téma M. Luthera je často frekventováno ve studentských pracích. I když se zdá, že k němu není možno dodat nic nového, práce přináší některé neotřelé pohledy na reformátorův život, část díla i působení v dějinách reformace.

O práci vypovídá již seznam užitých literatur rozdělený do čtyř okruhů (prameny, sekundární literatura, encyklopedie i slovníky, elektronické dokumenty), zahrnující díla v českém i anglickém jazyce.

K. Vodičková zkoumá vliv ideálů monasticismu na Luthera a v dějinách německé a z části i evropské reformace. Nejprve ve své práci popisuje počátky křesťanského monasticismu v oddílech o základech askeze v křesťanství, zakladatelích asketických škol a jednotlivých klášterních společenstvích. Zachycuje i život M. Luthera. Po té, co se vyrovnala s myšlenkovým pozadím zkoumaného tématu, věnovala pozornost rozboru několika Lutherových spisů. Došla k závěru, že některé důležité prvky monasticismu (čistota, poslušnost, chudoba) si v protestantismu udržely svou sílu a působí do dnešní doby.

Ideál tělesné čistoty vyjádřený celibátní praxí byl a je dle autorky práce aktualizován řadou církevních hnutí reformace. V dějinách církve však byl opakovaně i zneužit. Lutherem samým nebyl zcela opuštěn, ani relativizován, ale do jisté míry zúžen. Ideálu poslušnosti se v Lutherově pochopení dostalo odpovědi v originálním pojetí křesťanské svobody. I ideál chudoby se stal pro německého reformátora duchovní hodnotou, jejíž opouštění v zájmu získávání bohatství a budování pokryteckých obrazů církve kritizoval.

Kapitoly pět až devět věnovala autorka zachycení vlivu Lutherova učení na další duchovní vývoj v Německu, Švýcarsku, Nizozemí, Anglii a Severní Americe. Kalvínská reformace, puritanismus, pietismus, metodismus, kvakeři, komunita v Taizé, ale i římskokatolická církev minulého století (před i po koncilu) jsou zkoumány z hlediska životnosti principů čistoty, poslušnosti i chudoby monasticismu. K. Vodičková vnímá Lutherovo dílo jako vznikající v přelomové době hluboké krize monasticismu. S otevřeností, ale ne vždy s úplným porozuměním se vyslovuje i o monasticismu v minulém a na prahu našeho století. Neztrácí naději v sílu hodnot, jež po staletí otvíraly křesťanům nové duchovní, kulturní i politické horizonty, stejně jako byly zneužívány lidskou hloupostí a ziskuchtivostí. Práci hodnotím jako velmi dobrou (2).

30. 4. 2008

Dr. Jaroslav Hrdlička
